PvA intensivering zon-op-bedrijfsdaken

September 2022

Gemeente Raalte

Gemeente Raalte

Achtergrond en context

De decentrale overheden zijn al geruime tijd aan de slag met het invulling geven aan de energietransitie en de daarbij behorende duurzaamheidsopgaves. Dit doen zij op regionaal niveau en op lokaal niveau. Op deze verschillende niveaus werken we samen aan plannen voor het opwekken van duurzame energie op daken en op land.

Het opwekken en realiseren van energieprojecten staat niet op zichzelf. Het vindt plaats in de dynamiek van onze werk- en leefomgeving. Het is daarmee onderdeel van een systeemtransitie ten aanzien van klimaat, landschap en energie. Binnen onze gemeente doen we dit via een bottom-up aanpak. Door samen met onze samenleving deze transitie vorm te geven ontstaat er betrokkenheid, inzicht en mede-eigenaarschap. De transitie is daarmee niet alleen een beleidsmatige aanpak, maar wordt van de mensen zelf en kan een verbetering van hun eigen omgeving opleveren.

Echter dit gebeurt niet vanzelf. Er zijn mooie voorbeelden in Raalte waarbij vanuit intrinsieke motivatie, maatschappelijke verantwoordelijkheid en/of kostentechnisch oogpunt projecten van de grond komen. Maar hiermee realiseren we nog niet onze totale ambities voor 2030. We moeten een tandje bijzetten.
Momenteel wordt de urgentie en het besef om wat te doen t.a.v. de energie- en warmtetransitie steeds meer gedragen en gevoeld in onze samenleving. De wil om wat te doen en een concrete bijdrage te leveren is steeds vaker aanwezig.

Een belangrijk onderdeel van het realiseren van onze duurzame opwekambities (totaal 100 GWH in 2030) is het opwekken van energie op onze grotere bedrijfsdaken (bedrijven, industrie en de agrarische sector) in de gemeente Raalte. In onze ambities hebben we aangegeven dat we in 2030 52GWH zon op grote daken gerealiseerd willen hebben. Op peildatum 1 april 2022 hebben we hiervan ca. 15 GWH gerealiseerd[1] (inclusief een gewogen pijplijnindicatie). Dit betekent dat we op dit specifieke vlak, de komende jaren nog een opgave van 37 GWH hebben met elkaar.

Dit plan van aanpak (verder PvA genoemd) voorziet in een intensivering vanuit de gemeente Raalte voor het mogelijk maken en realiseren van zonnepanelen (ook wel zon-PV installatie genoemd) op bestaande bedrijfsdaken. Onderdeel hiervan is het ontzorgen van dak-eigenaren waar potentie blijkt te zijn. Dit past binnen de bestuurlijke prioriteit, het coalitieakkoord 2022-2026 en de vastgestelde ambitie zoals hierboven genoemd.

[1] Bron: Dashboard Zon op Dak provincie Overijssel

Potentie zon-op-dak in beeld

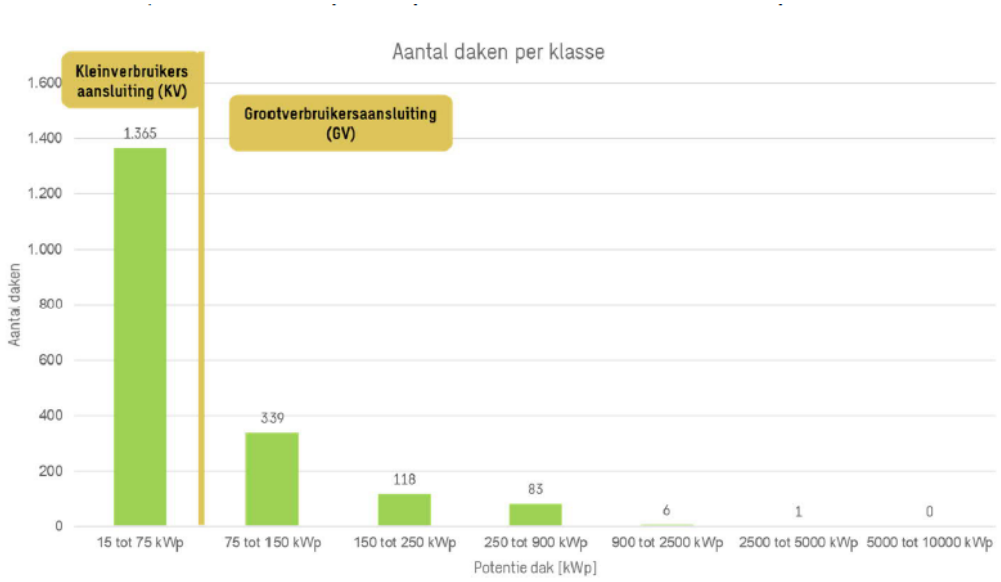
Om onze doelstelling voor 2030 te behalen gaan we een intensivering en versnelling realiseren. We zetten ‘een tandje bij’.

Dit doen we proactief en gestructureerd. Hiervoor hebben we inzichten nodig. Onder anderen inzicht in de potentie voor zon-op-bedrijfsdaken in onze gemeente, de belemmeringen c.q. barrières waar bedrijven op dit moment tegenaanlopen om zon-op-dak te realiseren en inzichten in de kansen en acties die nodig zijn om een intensivering en versnelling te kunnen bewerkstelligen.

Door Sweco & Fit Our Future is in de eerste helft van 2022 een verkennend onderzoek uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is het rapport “Stimuleren zon-PV op dak” d.d. 23.05.2022 opgesteld. De hierin weergegeven potentie en mogelijkheden hebben mede de basis gevormd van dit PvA. Ook hebben we ervaringen t.a.v. intensivering bij andere gemeenten zoals gemeente Enschede en de aanpak verduurzamen bedrijventerreinen van de provincie Drenthe ingewonnen en meegewogen.

Zoals opgenomen in het rapport (zie bijlagen I) is voor de analyse van de potentie voor zon op grote daken gebruik gemaakt de Zonnedakje-tool, mede ontwikkeld voor de Provincie Overijssel. Deze tool biedt inzicht in: reeds gerealiseerde zonnedaken, de potentie van onbenutte daken en of er reeds een SDE-subsidie is aangevraagd voor de daken in de provincie Overijssel. De staat van de dakconstructie is niet verwerkt in de Zonnedakje-tool.

Dit PvA gaat in op vervolgacties die voornamelijk versnelling teweegbrengen bij het grootste en op dit moment ook te realiseren potentieel. De meeste daken met een kleinverbruikaansluiting* (ca. 1.365 daken) hebben 15 tot 75 KWP aan potentie voor zonnepanelen. Dit is de groep die erg interessant is om op korte termijn vervolgacties aan te koppelen om tot versnelling van de realisatie van het potentieel over te gaan. Dit komt omdat de kleinverbruikers aansluitingen (tot 3x 80 ampère) (nog) niet te maken hebben met netcongestie. I.v.m. met de netcongestie (te kort aan aansluitcapaciteit op ons energienetwerk) kunnen grootverbruik aansluitingen geen energie meer terug leveren aan het net op dit moment. Hiervoor dienen innovatieve oplossingen onderzocht te worden.

Figuur 1: bron: rapport “Stimuleren zon-PV op dak”.
Aantal daken naar grootte van het dak in kWp binnen de gemeente Raalte

In het rapport, zie bijlage I, staat meer achtergrondinformatie beschreven over bovenstaande potentieel.

**Binnen de Elektriciteitswet en Gaswet wordt onderscheid gemaakt tussen kleinverbruikers en grootverbruikers. Een bedrijf is kleinverbruiker als er een aansluiting op het netwerk is met een grootte van maximaal 3x80 Ampère.*

Gemeente Raalte

Plan van aanpak vervolgproces zon-op-dak

Uit het rapport en vanuit ervaringen bij andere gemeenten en provincie op dit thema, blijkt dat we als gemeente Raalte een actievere rol kunnen gaan spelen om kansen maximaal te benutten. Dit past bij de verbindende rol die de gemeente heeft in de samenwerking met de provincie, netbeheerder en dak-eigenaren (zoals bedrijven, agrariërs en energiecoöperaties). We nemen hierbij expliciet niet de rol als investeerder van een pv-installatie op dak over, die ligt en blijft bij de dak-eigenaar liggen.

Dit plan van aanpak is drieledig:

1. Capaciteit van een 'Adviseur zon-op-dak' beschikbaar te stellen aan bedrijfsdakeigenaren die tot realisatie van zon-op-dak over willen gaan;
2. Een ontzorgingsprogramma met kaders en uitgangspunten waar vanuit bedrijfsdakeigenaren geholpen kunnen worden bij het realiseren van zon-op-dak;
3. We blijven als gemeente in gesprek met Enexis ten aanzien van oplossingsmogelijkheden voor grootverbruikers.

Hieronder worden de eerste twee resultaten (op hoofdlijnen) nader beschreven. Eindresultaat drie is een doorlopend proces in samenwerking met Enexis. Hierbij kijken we proactief naar mogelijkheden en oplossingen en verbinden we eventuele grootverbruikers die aan de slag willen met grootschalige energieopwek op hun pand aan Enexis.

1. Inzet van Adviseur zon-op-dak

In het onderzoeksrapport zijn in hoofdstuk 6.2 kansen gedefinieerd om een versnelling te kunnen realiseren. Op basis van deze kansen en vanuit ervaringen uit andere gemeenten valt of staat het kunnen uitvoeren van een ontzorgingsprogramma voor bedrijfsdakeigenaren uit het aanbieden van (onafhankelijke) kennis en capaciteit. De dakeigenaar heeft concreet de behoeften dat iemand letterlijk naast hem/ haar komt zitten om de vervolgstappen vorm te geven.

Veelal is het niet de corebusiness van een bedrijf en/of ontbreekt het bij een bedrijf aan tijd en specifieke kennis op dit thema. Door dit als gemeente te faciliteren en beschikbaar te stellen, nemen we in een klap enkele argumenten weg waarom een dakeigenaar niet tot realisatie van zon-op-dak over zou gaan.

De barrières die overblijven zijn die van onmogelijkheden op het netwerk, constructief of het ontbreken van financiële middelen en/of een sluitende business-case.

We stellen voor de periode van minimaal 1 jaar een adviseur zon-op-bedrijfsdaken beschikbaar. Hij/zij voert het ontzorgingsprogramma uit. Dit doet hij/ zij samen met bestaande partijen zoals Energiesupport Salland, de ondernemerskringen en ons cluster Economie. Hierdoor koppelen we kennis en capaciteit aan het bestaande bedrijvennetwerk binnen onze gemeente. Daardoor ontstaat een optimale benutting van de beschikbare middelen.

De Adviseur zon-op-dak gaat o.a. aan de slag met:

- Benadering en voeren van intakegespreken met dakeigenaren over hun ontzorgingsbehoeften;
- Onafhankelijke advisering en ontzorging van dakeigenaren t.a.v. realisatiemogelijkheden van PV-installaties (o.a. technische mogelijkheden, beoordeling offertes installateurs, subsidie- en financieringsmogelijkheden e.d.).

2. Ontzorgingsprogramma zon-op-bedrijfsdaken

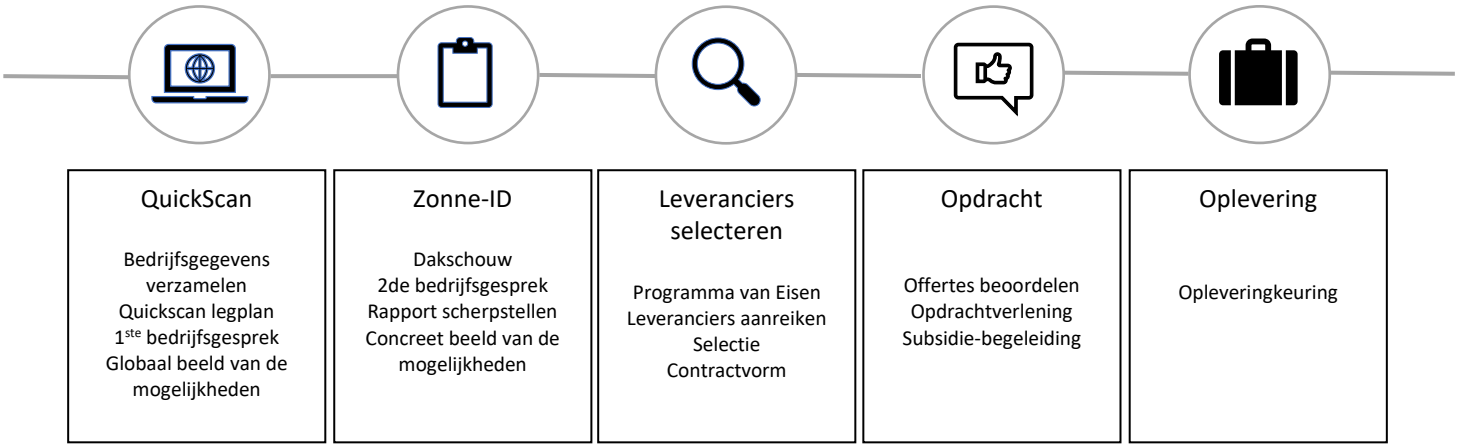
Het ontzorgingsprogramma zon-op-bedrijfsdaken voorziet in korte termijn acties. Deze zijn gericht op voorlichting, enthousiasmeren en versnellen. Het biedt middelen om zowel per gebouw c.q. dakeigenaar tot realisatie van zon-op-dak over te gaan, als middelen voor een meer collectieve en bedrijventerrein brede aanpak uit te rollen. Dit laatste gebeurt in afstemming en samenwerking met cluster Economie. In het rapport "Stimuleren zon-PV op dak" d.d. 23.05.2022 is een eerste doorkijk gemaakt naar welke gebieden meeste potentieel t.b.v. zon-op-dak hebben. Het gebied De Zegge blijkt een gebied met een groot potentieel. Voor dit gebied geldt dat we in de communicatie over het ontzorgingsprogramma specifieke acties uit gaan zetten vanuit de gemeente. Dit doen we door de bedrijven in

dit gebied rechtstreeks aan te schrijven en daarmee uitnodigen om deel te nemen aan het ontzorgingsprogramma zon-op-bedrijfsdaken.

Het ontzorgingsprogramma kent een vijftal hoofdstappen. Hieronder is in een schematische weergave een beeld geschetst van deze stappen en welke mogelijke acties hieronder kunnen vallen. De intensivering en versnelling blijft maatwerk, zowel op gebouw als gebiedsniveau. Ook betrekken we bij de invulling bestaande partijen zoals Energiesupport Salland in wat zij voor bedrijven kunnen betekenen. We moeten de handen ineenslaan om de versnelling mogelijk te kunnen maken.

We gaan bedrijven uit de doelgroep 'potentieel kleinverbruikers', zoals in de PvA is opgenomen, proactief benaderen en oproepen om zich te melden voor het ontzorgingsprogramma. Dit doen we middels de stappen zoals omschreven in de paragraaf 'communicatieplan'.

Daarnaast brengen we belangengroepen zoals ondernemerskringen en cluster Economie op de hoogte van het ontzorgingsprogramma. Het ontzorgingsprogramma is bij de eerste 3 stappen intensiever dan bij stap 4 en 5. Afhankelijk van behoeften van een dakeigenaar wordt ingezet op de mate van ontzorging.

Figuur 2. Schematische weergave ontzorgingsprogramma zon-op-bedrijfsdaken

Uitgangspunten

- Planontwikkeling, financiële participatie, realisatie, beheer en exploitatie van de PV-installaties is altijd voor investering door derden (dak-eigenaar c.q. ondernemer);
- Het is aan de dak-eigenaren zelf om hun dak(en) te benutten voor realisatie van PV-installaties al dan niet ter beschikking te stellen aan coöperatieve organisaties;
- Het proces van ontzorging door de gemeente aan dak-eigenaren die zich gaan melden en/of willen deelnemen wordt transparant vormgegeven waarbij we zoveel mogelijk dak-eigenaren willen verleiden om mee te doen;
- De realisatie en uitvoering van dit voorstel is een uitwerking van het coalitieakkoord, moties zon op dak en de opgenomen duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Raalte.

Gemeente Raalte

Communicatieplan

Bij de start van het programma wordt aandacht besteed aan het feit dat de gemeente het ondersteunen bij het realiseren van zon-op-bedrijfsdaken gaat intensiveren. Door deze aankondiging weten inwoners en ondernemers waar de gemeente mee aan de slag gaat en worden zij geïnformeerd over hoe zij meer informatie kunnen krijgen.

Het voorstel is om de volgende middelen in te zetten:

- Persbericht vanuit de gemeente;
- Huis aan Huis artikel;
- Websites ondernemersloket en ondernemerskringen;
- Nieuwsbrief ondernemerskringen;
- Opzet informatiepagina op website van de gemeente;
- Informeren van accountmanagers van bedrijventerreinen;
- Social media berichten op Facebook, LinkedIn en Twitter.

Gedurende het traject van de intensivering en versnelling worden inwoners en ondernemers op de hoogte gehouden van de gemaakte stappen. Het delen van succesverhalen kan meer ondernemers aansporen om zon-op-dak te overwegen. De volgende middelen worden hiervoor ingezet:

- Persbericht bij mijlpalen (eerste vergunningsaanvraag, eerste plaatsing panelen, etc.);
- Nieuwsbrieven ondernemersloket, ondernemerskringen en gemeente Raalte;
- Social media berichten op Facebook, LinkedIn en Twitter.